

Det nasjonale publiseringsutvalget

Referat fra møte 4. mai 2022

Møtedato 04.05.2022
Møtetid Kl. 08.00-09.30

Møtested Zoom

Medlemmer:

Anne Kristine Børresen (NTNU), leder
Tanja Storsul (ISF), nestleder, representerer instituttsektoren
Mathilde Skoie (UiO), representerer humaniora (inkl. teologi)
Siri Gloppen (UiB), representerer samfunnsvitenskap (inkl. utdanningsvitenskap, rettsvitenskap)
Merete Vadla Madland (UiS), representerer MNT-fag
Jacob Maliks (NTNU), representerer forskningen i profesjonsutdanningene
Finn Løvholt (NGI), representerer instituttsektoren

Observatører:

Hanne Monclair, KD
Hanne Hole Young, SIKT
Lena-Cecilie Linge, Hkdir
Katrine Weisteen Bjerde, HKdir
Maria Carme Torras Calvo, UHR-Bibliotek

Rådgiver for utvalget

Gunnar Sivertsen, NIFU

Fra UHRs sekretariat:

Vidar Røeggen, UHR

Forfall:

Ellisiv Mathiesen (UIT), representerer medisin
Torunn Berge (Helse Sør-Øst RHF), representerer RHF-enes strategigruppe for forskning
Marianne van der Weel, HOD
Ragnar Lie, UHR-Forskning

Saksliste

Saksnr	Tittel
22/12	Godkjenning av innkalling og dagsorden
22/13	Oppfølging av referat fra 16. mars 2022
22/14	Finansieringsutvalget – utkast til hørings svar
22/15	Sustainability – forslag til vedtak
22/16	Ordinær runde med nominering og avklaring av ubrukte kanaler
22/17	Oppnevning av medlemmer til arbeidsgruppe – Nasjonal publiseringstjeneste
22/18	Eventuelt

Innkalling og sakspapirer ble sendt ut elektronisk.

Anne Kristine Børresen
leder

Vidar Røeggen
Sekretær

Universitets- og høskolerådet

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	22/10

Saksnr   **Enhet**
22/12   Det nasjonale publiseringsutvalget

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak

Dagsorden og innkalling godkjennes.

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	22/10

Saksnr   **Enhet**
22/13   Det nasjonale publiseringsutvalget

Oppfølging av referat fra 16. mars 2022

Referat fra 16. mars 2022 ble godkjent og publisert på utvalgets nettsider og kan leses [her](#).

Fra sak 22/03 – Notat fra Det nasjonale publiseringsutvalget

NPU følger opp med dette ekstraordinære møtet og forslag til hørings svar behandles under sak 22/14.

Fra sak 22/06 – Sustainability

Se sak 22/15

Vedtak

NPU tar oppfølging av referatet til orientering.

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	22/10

Saksnr   **Enhet**
22/14   Det nasjonale publiseringsutvalget

Høringssvar til rapport fra ekspertutvalg om finansiering av universitet og høgskoler

Det vises til sak 22/03 fra møtet i NPU den 16. mars 2022. Vedlagt har NPU-AU utarbeidet et forslag til høringssvar som vi ønsker å diskutere i møtet.

Viktige momenter fra diskusjonen i møtet

Det er et godt utkast til høringssvar, men det er for innforstått. Vi må skrive ut poengene våre, slik at høringssvaret vårt blir fullt ut forstått. Vi må også beskrive formålet med indikatoren bedre, der vi argumenterer at finansieringsutvalget ikke har forstått hva dette er. Vi kan også hente frem igjen mange av poengene som var mer utførlig beskrevet i notatet vårt. Vi må samtidig beskrive bedre sammenhengen mellom kvalitet og statistikk.

Vedtak

NPU-AU sender ut et revidert forslag til høringssvar som tar hensyn til momentene som fremkom i møtet for endelig godkjenning i utvalget.

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	22/10

Saksnr   **Enhet**
22/15   Det nasjonale publiseringsutvalget

Sustainability tas ut av registeret over godkjente kanaler

Det vises til sak 22/06 fra møtet i NPU den 16. mars 2022. NPU-AU har utarbeidet et forslag til vedtak i saken om tidsskriftet Sustainability.

Viktige momenter fra diskusjonen i møtet

Dette er en stor bekymring og innholdet i vedtaket dekker denne bekymringen, men vi må endre på faktorenes rekkefølge når vi begrunner. Vi må begynne med hva som er galt, deretter presentere kjennetegn og til slutt vise hvordan vi har innhentet råd.

Vedtaket mangler dessuten en referanse til en breiere strategi i utvalget vårt. Tidsskriftet er egentlig bare et symptom på noe større, en breiere problemstilling som trenger strukturelle grep

Begrunnelsen for å velge et tidsskrift som dekker alle fagfelt (megatidsskrift) er god. Når vi med dette statuerer et eksempel, så gjør vi det med et tidsskrift som veldig mange ulike fagfelt publiserer i.

Leder Anne Kristine Børresen orienterte etter diskusjonen at AU har diskutert behovet for en kommunikasjonsstrategi i tilknytning til vedtaket, da det vil vekke oppmerksomhet. Derfor planlegges et innlegg i Khrono der vi rammer inn vedtaket.

Forslag til vedtak i saken om Sustainability

NPU er opptatt av å fremme kvalitet på nivå 1. Tidsskriftene i registeret over godkjente publiseringskanaler skal være anbefalingsverdige fordi de har gode redaksjonelle rutiner som bidrar til forskningskvalitet. Vi samarbeider med 80 fagorganer om dette. Norske forskere i alle fag gir oss råd i tvilstilfeller. I 2021 etablerte vi nivå X for å skape bredere oppmerksomhet og diskusjon om enkelte slike tvilstilfeller. Dette er et ledd i vår langsiktige strategi for å sikre kvalitet på nivå 1.

Tvilstilfellene gjelder ofte tidsskrifter som publiserer raskt mot betaling. Sustainability er ett av dem. Dette tidsskriftet har seksdoblet sitt årgangsvolum i løpet av fem år og ble i 2021 verdens fjerde største tidsskrift med en årgang på nesten 14,000 vitenskapelige artikler. Mye av volumøkningen skyldes særhefter med eksternt rekrutterte redaktører. Tidsskriftet publiserer all slags forskning fra alle fag. Bærekraft er oftest ikke et tema.

Vi har mottatt mange bekymringsmeldinger om Sustainability fra norske forskere, blant annet om mangelfull fagfelle vurdering, publisering før avsluttet fagfelle vurdering, publisering før

Universitets- og høyskolerådet

språkvask, og manglende kommunikasjon mellom forfatter og redaksjon. Bekymringene har også kommet til uttrykk i norske medier. Av samme grunner er tidsskriftet internasjonalt omstridt blant forskere og problemene med tidsskriftet er dokumentert i flere studier.

Sustainability har lenge vært det mest omtalte tidsskriftet på nivå X. Siden alle fag publiserer i tidsskriftet, har NPU hentet råd i hele bredden, men også sørget for særlig grundig diskusjon i natur- og samfunnsvitenskapene, som oftest publiserer i tidsskriftet. På dette grunnlaget har NPU besluttet å ta tidsskriftet ut av registeret over godkjente kanaler.

Vi er klar over at det finnes tidsskrifter i kanalregisteret med lignende kvalitetsproblemer. Vi arbeider videre med disse ut fra vår målsetting om kvalitet på nivå 1. For å markere denne ambisjonen tar vi nå ut ett tidsskrift som er mye brukt i alle fag.

Vedtaket gjelder fra og med 2023 og får ikke tilbakevirkende kraft. Vedtaket skal ikke oppfattes som en nedvurdering av artikler som allerede er innsendt til eller publisert i Sustainability. Tidsskrifter med tvilsom publiseringspraksis kan også utgi artikler av høy kvalitet og vitenskapelig betydning. Men tidsskriftene i kanalregisteret skal være generelt anbefalesverdige og gi en god retning for publiseringsmønsteret.

Vedtaket

NPU godkjenner revidert forslag til vedtak og støtter forslaget fra AU om kommunikasjonsstrategi i tilknytning til vedtaket.

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	22/10

Saksnr   **Enhet**
22/16   Det nasjonale publiseringsutvalget

Ordinær runde med nominering og avklaring av ubrukte kanaler

Arbeidsutvalget har drøftet hvilken betydning finansieringsutvalgets anbefaling skal ha for vårt løpende arbeid. Det er mange pågående prosjekter i arbeidet med indikatoren, både i våre nasjonale underutvalg for humaniora, samfunnsfag, medisin og MNT, og i NPU. To av de store oppgavene er nominering til nivå 2 og rydding på nivå 1 som er aktiviteter som står på planen for høsten 2022.

Arbeidsutvalget mener det er riktig å fortsette arbeidet som er planlagt på alle våre arenaer. Forslaget fra ekspertgruppen innebærer å fjerne forskningsindikatorene, herunder publiseringsindikatoren, fra budsjettmodellen til UH-sektoren. Ekspertgruppen foreslår hverken å nedlegge arbeidet med å rapportere vitenskapelige publikasjoner eller arbeidet med å kvalitetssikre vitenskapelige publiseringskanaler.

Arbeidsutvalget vurderer også at det er viktig med informasjon til fagorganene og våre underutvalg at vi viderefører arbeidet.

Arbeidsutvalget vil også ta initiativ til nærmere dialog med Kunnskapsdepartementet om vårt videre arbeid etter at høringsrunden er avsluttet.

Vedtak

NPU støtter forslaget om å gjennomføre planlagte aktiviteter, herunder nominering til nivå 2 og rydding på nivå 1.

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	22/10

Saksnr   **Enhet**
22/17   Det nasjonale publiseringsutvalget

Oppnevning av medlemmer til arbeidsgruppe – Nasjonal publiseringstjeneste

Vi viser til sak 21/12 og sak 21/27 – Oppfølging av rapport – Felles publiseringstjeneste for UH-sektoren, fra møtene i NPU 17. september og 3. desember 2021.

NPU fattet følgende vedtak 3. desember 2021

NPU støtter en videre utredning som tar utgangspunkt i kulepunktene over, med de endringer som kom frem i møtet.

Vedtaket vårt over her var koordinert med UHR-forskning. Sekretariatet har siden orientert UHR-Bibliotek, som organiserte arbeidet med rapporten, om dette vedtak. Nå har de utarbeidet et mandat for en videre utredning basert på våre innspill (se vedlagt).

24. april 2022 mottok vi følgende henvendelse fra UHR-Bibliotek:

«Til Det nasjonale publiseringsutvalget

UHR-Bibliotek satte i november 2020 ned en arbeidsgruppe med representanter fra UHR-bibliotek, UHR-Forskning og Det nasjonale publiseringsutvalget for å vurdere muligheten for en nordisk eller nasjonal løsning for åpne publiseringstjenester. Arbeidsgruppen leverte sin rapport i juni 2021. Gruppen anbefalte at det opprettes en nasjonal publiseringstjeneste for fagfellevurderte publikasjoner basert på prinsipper om åpen lesetilgang og kostnadsfri publisering for forfattere.

Rapporten ble diskutert i UHR-Bibliotek, UHR-Forskning og Det nasjonale publiseringsutvalget høsten 2021. Det var delte meninger om anbefalingene i UHR-Forskning og i publiseringsutvalget, men enighet om at en del spørsmål må utredes nærmere før man tar stilling til om saken skal tas videre.

For mer om bakgrunn og mandat, se vedlegg.

For å videreføre utredningsarbeidet, setter UHR-Bibliotek ned en arbeidsgruppe som vil bestå av

- en faglig tilsatt fra humanistiske fag
- en faglig tilsatt fra samfunnsfag
- en faglig tilsatt fra naturvitenskapelige fag
- en representant fra UHR-Bibliotek
- to representanter fra den første gruppen som utredet mulighetene for en nasjonal publiseringstjeneste.

Universitets- og høgskolerådet

UHR-Bibliotek ønsker med dette å be publiseringsutvalget om å foreslå faglig tilsatte fra humanistiske fag, samfunnsfag og naturvitenskapelige fag som kan delta i arbeidsgruppen. I tillegg vil vi høre om Vidar Røeggen, som deltok i den første arbeidsgruppen, også kan delta i dette oppfølgingsarbeidet.

Med vennlig hilsen fra
Rachel Glasser
Sekretær, UHR-Bibliotek

Forslag til løsning fra NPU-AU

NPU-AU foreslår at Vidar Røeggen deltar i oppfølgingsarbeidet og at lederne av NPU-Humaniora, NPU-Samfunnsfag og NPU-MNT bidrar med å lese og kommentere underveis. Rapporten legges så frem for NPU før den oversendes til UHR-bibliotek.

Vedtak

NPU stiller seg bak forslaget fra arbeidsutvalget.

Universitets- og høskolerådet

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	22/10

Saksnr   **Enhet**
22/18   Det nasjonale publiseringsutvalget

Eventuelt

Vedtak

Det var ingen saker til eventuelt.